

VŠB-Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta

WD-55-07-1

Regionální disparity v územním rozvoji ČR – jejich vznik, identifikace a eliminace

PS 4

Petr Tománek, Hana Fachinelli, Vladimír Koudela

**SYSTEM SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH
DISPARIT V ČESKÉ REPUBLICE A JEHO ZAČLENĚNÍ DO
REGIONÁLNÍHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU**

Případová studie

Ostrava, listopad 2010

Abstrakt

Studie se zabývá problematikou informačního zabezpečení souboru indikátorů, které byly navrženy pro sledování a hodnocení regionálních disparit. Vzhledem k tomu, že existuje Regionální informační servis (RIS), zabývá se studie jeho využitelností pro potřeby informačního zabezpečení regionálních disparit. Některé indikátory RIS jsou pro potřeby regionálních disparit využitelné, nicméně pro plné zabezpečení informačních potřeb regionálních disparit je navrhováno doplnění RIS o další indikátory.

Abstract

Study deals with the issue of information security of indicators set which was designed for monitoring and evaluation of regional disparities. Given that there exists the Regional Information Service (RIS), study deals with its utilization for the needs of information security of regional disparities. Some of RIS indicators are useful for regional disparities issue, but for the full security of information needs of regional disparities, it is proposed to supply RIS with other indicators.

Řešitelé:

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

PhDr. Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.

Ing. Vladimír Koudela, CSc.

OBSAH

Úvod	5
1 INFORMAČNÍ ZABEZPEČENÍ SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH DISPARIT	6
1.1 Úrovně hodnocení regionálních disparit	6
1.2 Regionální informační servis (RIS)	8
2 ANALÝZA MOŽNOSTI VYUŽITÍ REGIONÁLNÍHO INFORMAČNÍHO SERVISU PRO ZJIŠŤOVÁNÍ REGIONÁLNÍCH DISPARIT	11
3 SHRNUTÍ MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ RIS PRO POTŘEBY SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH DISPARIT	12
ZÁVĚR	14
LITERATURA	16

ÚVOD

Předkládaná studie představuje dílčí výsledek řešení výzkumného úkolu WD-55-07-1 Regionální disparity v územním rozvoji České republiky, řešeného v letech 2007 - 2010 v rámci výzkumného programu Ministerstva pro místní rozvoj České republiky WD – výzkum pro potřeby řešení regionálních disparit.

Výzkumný úkol jako celek postihuje teorii a metodologii disparit, také jejich klasifikaci, zásady sledování a hodnocení disparit, integraci informací o disparitách a metody jejich souhrnného hodnocení cestou souhrnných indikátorů a modelových regionů. Navržený systém sledování a hodnocení regionálních disparit v ČR a metody jejich výpočtu jsou ověřeny řadou výpočtů, které prokazují jejich praktickou využitelnost.

Tato studie pak navazuje na část řešení, zaměřenou na klasifikaci a identifikaci regionálních disparit, v níž je navržen systém sledování a hodnocení regionálních disparit v České republice, jsou definovány tři sféry disparit – sociální, ekonomická a územní a ty jsou dekomponovány až do úrovně primárních a sekundárních indikátorů.

Výzkumný úkol se pak rovněž zabývá měřením a hodnocením regionálních disparit. Uvádí se zde metody výpočtu a hodnocení používané v České republice i v zahraničí. Podrobněji rozpracovány jsou metody využitelné regionální praxí a svou uživatelskou přívětivostí a dobrou vypovídací schopností využitelné širokým okruhem uživatelů a dále se řešení úkolu zabývá i dlouhodobým vývojem disparit mezi kraji ČR v sociální, ekonomické a územní sféře, prezentovaným vybranými indikátory, umožňujícími posouzení vývoje regionálních disparit v České republice od vzniku samostatného státu.

Uplatnění metod pro měření a hodnocení regionálních disparit vyžaduje zajištění potřebných údajů za jednotlivé indikátory v příslušném územním průřezu a z hlediska časových řad. Systém indikátorů pro potřeby měření a hodnocení regionálních disparit je v rozhodující míře založen na existujících objektivních indikátorech, kdy údaje jsou získávány z různých statistických zdrojů, které jednak zajišťuje zejména Český statistický úřad, ale i další subjekty, a tyto potřebné údaje ale nejsou zahrnuty do jednoho uceleného (pro potřeby regionálních disparit) vhodného systému. Nebylo by ale zřejmě účelné zcela nový systém vytvářet, protože na problematiku regionálních informací je zaměřen Regionální informační servis(y) (RIS).

Cílem řešení této studie je ověření možností využití údajů RIS pro potřeby měření a hodnocení regionálních disparit a navržení doplnění RIS o identifikátory, které by umožnily informačně zabezpečit způsoby sledování a hodnocení regionálních disparit.

K tomu je v této studii uvedena charakteristika Regionálního informačního servisu a s jeho obsahovým využitím je pak proveden návrh obsahového doplnění RIS tak, aby vyhovoval potřebám sledování a měření regionálních disparit.

1 INFORMAČNÍ ZABEZPEČENÍ SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH DISPARIT

1.1 Úrovně hodnocení regionálních disparit

V rámci výzkumného úkolu provedená analýza metodických postupů používaných pro popis regionů a zjišťování regionálních rozdílů – disparit - na různých úrovních ukázala, že neexistuje jeden obecně platný přístup a praxe dekompozice disparit, zejména volby deskriptorů a jejich indikátorů se značně liší a je spíše výsledkem konsensu v daném odborném týmu než výsledkem jednoznačně vědecky objektivizovaného postupu.

V existujících přístupech je společným jmenovatelem redukce problému na objektivní indikátory, tvrdá data a absence indikátorů vymezujících např. sociální kapitál a taktéž indikátorů, které by umožnily popsat skutečné potřeby obyvatel v regionu, míru deprivace z jejich neuspokojení a také sociální vztahy v dané společnosti apod. Zjišťování spokojenosti či míry deprivace se stavem a upokojujání potřeb v daném regionu je však náročné a obtížně převoditelné do kvantitativně vyjádřeného indexu či jinak definovaného integrovaného indikátoru. Proto i v rámci řešení tohoto výzkumného úkolu bylo obdobně přistoupeno k řešení této problematiky a pro identifikaci, sledování a hodnocení regionálních disparit byla vytvořena množina indikátorů, která z hlediska uspořádání, resp. dekompozice, byla rozdělena do čtyř rozlišovacích úrovní.

Pro dekompozici systému sledování a hodnocení regionálních disparit bylo zvoleno **kritérium věcné podstaty**. Věcná podstata disparity je však ve většině případů tvořena syntézou více znaků (jevů), které ji charakterizují a v některých případech umožňují zařazení disparity do více sfér (ekonomické, sociální, územní). Pro provedení dekompozice bylo proto nezbytné provést nejen „vnější“ identifikaci disparity, ale identifikovat a podrobit hodnocení i jednotlivé znaky, které ji charakterizují.

Indikátory

Dekompozice indikátorů pro identifikaci, sledování a hodnocení regionálních disparit je provedena v této klasifikační posloupnosti:

- 1. rozlišovací úroveň - sféra disparit: 3 sféry,
- 2. rozlišovací úroveň - problémový celek: 11 celků,
- 3. rozlišovací úroveň – deskriptor: 45 deskriptorů,
- 4. rozlišovací úroveň – indikátor: 164 indikátorů.

Jedním z problémů regionální teorie i praxe je ověření možného uživatelského rozsahu využívání navržené soustavy indikátorů pro identifikaci a hodnocení regionálních disparit na konkrétních datech o regionech.

Navržený základní soubor 164 indikátorů umožňuje podrobné vyhodnocení sledovaných jevů resp. probíhajících procesů, má však některá významná omezení. Se stoupajícím počtem indikátorů použitých pro analýzu a hodnocení se ztrácí přehlednost, schopnost jejich vnímání v potřebných souvislostech a rychle se snižuje vypovídací schopnost analýzy. Nastává potřeba nějaké „informační nadstavby“, tedy nějakého souhrnnějšího (integrovaného)

pohledu na vyjádření analyzované problematiky, aniž by se pro daný účel zkoumání nepřijatelně snížila hodnota výsledné výpovědi.

Integrace základních indikátorů regionálních disparit byla provedena dvěma způsoby. Kromě první cesty založené na věcném seskupování indikátorů (viz výše) byla uplatněna cesta, založená na uživatelském seskupování indikátorů, a to ze dvou následujících hledisek.

Integrované indikátory

Při hodnocení regionálních disparit dospělo řešení k potřebě **vytvoření integrovaných indikátorů**, které mají dostatečnou vypovídací schopnost pro meziregionální srovnávání, jsou výpočetně zvládnutelné a pro příjemce informací dostatečně srozumitelné.

Integrované indikátory jsou indikátory složené z několika primárních či sekundárních indikátorů, vstupujících do nich se stanovenou vahou. Obdobně, jako lze indikátory pro hodnocení regionálních disparit členit do tří sfér (sociální, ekonomická a územní), lze i integrované indikátory použít pro sociální sféru, ekonomickou sféru a územní sféru, ale také integrovat pohled prostupující všemi sférami (průřezový integrovaný indikátor).

Modelové regiony

Další způsob integrace indikátorů je založen na **vytvoření modelových regionů** pro hodnocení disparit mezi regiony ČR a na snaze o dosažení vyšší uživatelské hodnoty informací o regionálních disparitách z hlediska zvyšování stavu poznání, strategického rozhodování, motivaci k nějaké konkrétní činnosti, operativního jednání.

Pro tyto čtyři uživatelské úrovně informací o regionálních disparitách bylo definováno sedm seskupení informací, představujících typové potenciálně využitelné způsoby užití, vytvářející relativně autonomní celky (modelové regiony), typologicky vycházející z hospodářského nebo sociálního potenciálu regionu a současně odpovídající jistému typu užití. Jde o tyto typy modelových regionů:

- ekonomicky zaostávající region,
- region poznamenaný průmyslovým úpadkem či recesí,
- venkovský region,
- ekonomicky výkonný region,
- region s všestrannými podmínkami pro život,
- region s vysoce rozvinutými sociálními službami,
- vysoce inovující region.

Informační zabezpečení regionálních disparit

Pro všechny uvedené způsoby dekompozice i seskupování indikátorů do integrovaných indikátorů a modelových regionů je tedy základní věcná dekompozice indikátorů na nejnižší úrovni (164 indikátorů). Pokud má být zajištěna jejich informační hodnota, pak je nutné všechny tyto indikátory naplnit potřebnými informacemi (daty). Pro zajištění potřebných dat jsou k dispozici různé informační zdroje, databáze apod. Kromě významné role ČSÚ při zajišťování údajů se pro data z regionální oblasti nabízí zejména existující Regionální informační servis a proto z hlediska snahy o racionalizaci sběru a využívání regionálních dat pro návrhy prezentované pro oblast sledování a hodnocení regionálních disparit, navržených

v tomto výzkumném úkolu, je tedy účelné prověřit možnosti jeho využití, resp. navrhnout jeho doplnění, z hlediska výsledků řešení tohoto výzkumného úkolu.

1.2 Regionální informační servis (RIS)

Portál regionálních informačních servisů byl založen na základě usnesení vlády č. 682/2000 o Strategii regionálního rozvoje České republiky pro potřeby informačního zabezpečení území jednotlivých krajů ČR. Jeho provoz a koordinaci zabezpečuje Centrum pro regionální rozvoj ČR (metodicky řídí a usměrňuje vznik, výstavbu a provoz).

Centrum pro regionální rozvoj ČR, příspěvková organizace Ministerstva pro místní rozvoj ČR. IČ: 65993870. DIČ: CZ65993870. Hlavní kancelář má sídlo: Vinohradská 46, 120 00 Praha 2. Tel.: +420 221 580 201. Fax: +420 221 580 284. E-mail: crr@crr.cz.

Portál RIS dodržuje jednotnou a přehlednou informační strukturu krajů. Tento otevřený systém je schopný pružného a plynulého růstu jak co do obsahu tak i technologického rozvoje. Nabízí informace tříděné podle území krajů, regionů soudržnosti (NUTS II), okresů a obcí s rozšířenou působností (ORP). Zpřístupňuje zejména regionální data zaměřená na údaje charakterizující hospodářské prostředí, životní prostředí, sociální prostředí, administrativní členění, samosprávu, veřejnou správu, dotace aj.

Celkem jde o 13 samostatných regionálních informačních servisů (mimo Prahu) a 2 turistické weby RIS Šumava (v české a německé verzi) a RIS Beskydy (v české a polské verzi). Všechny krajské RISy jsou zpracovány v jednotné struktuře, což umožňuje uživateli snadnou orientaci napříč všemi kraji a efektivní přístup ke specifickým informacím pro kterékoli území ČR.

V návaznosti na RIS byl Centrem pro regionální rozvoj ČR také vybudován Mapový Server CRR ČR za účelem kvalitního zobrazování specifických dat vypovídajících o rozvoji a dění v jednotlivých regionech České republiky. K dispozici jsou rastrové i vektorové mapové podklady v různých měřítkách až po úroveň plánů měst, včetně vektorových dat přeshraničí - SABE 2004.

Ve spolupráci s regionálními rozvojovými agenturami v krajích jsou aktualizovány tyto položky:

Euroregiony - kontakty a informace o členských obcích na české i přeshraniční straně jsou aktualizovány jednou ročně na stránkách RIS i v Mapovém Serveru CRR ČR.

Mikroregiony - databáze informací o účelových sdruženích obcí, včetně kontaktů, odkazů a změn v členských obcích, je aktualizována pravidelně jednou ročně a dynamicky zobrazována i v Mapovém Serveru CRR ČR.

Obce se schválenou územně-plánovací dokumentací - informace o rozvojových plochách obcí, jejich typu, velikosti, stavu rozpracovanosti a časovém horizontu jejich využití. Data mají informativní charakter a vycházejí z územně - plánovacích dokumentací jednotlivých obcí. Plochy větší než 10 ha jsou vektorizovány a zobrazeny v Mapovém Serveru CRR ČR. Aktualizace probíhá jednou za 2 roky.

Brownfields - databáze brownfields, tj. pozemků a nemovitostí, které ztratily svou funkci, jsou opuštěné či podvyužité a čekají na renovaci, rekultivaci a ozdravění. Jedná se o plochy a

objekty, které jsou v majetku obcí buď zcela či svou převažující částí. Lokality jsou doplněny o zákres na mapě, případně fotografie objektů.

Informační centra - seznam informačních center v krajích, jejich kontakty, otevírací doba, jazyková vybavenost pracovníků i případná vedlejší hospodářská činnost. Vše je aktualizováno jednou ročně. Aktivní odkazy na stránky infocenter jsou dostupné i v Mapovém Serveru CRR ČR.

Nevládní neziskové organizace - přehled aktivních nevládních neziskových organizací v jednotlivých krajích s příslušnými kontakty je také aktualizován jednou ročně, příp. na požádání nevládních neziskových organizací okamžitě.

Užitečným projektem na portálu Regionálních Informačních Servisů je vyhledávač Obce. Stačí zadat pouhý název obce a systém vygeneruje pomocí identifikačních kódů maximální možné množství informací o vybrané obci. Pomocí převedených vyhledávačů z původní databáze Integrovaného regionálního informačního systému jsou v současnosti na portálu Regionálních informačních servisů dále k dispozici tyto kompletní informace:

Programy a projekty EU - aktuální přehled projektů spolufinancovaných z fondů Evropské Unie. Dotace ze státního rozpočtu ČR - dotační programy a tituly vypisované ze státního rozpočtu jsou svou jednotnou strukturou zpracování, aktuálností a celorepublikovým pokrytím na internetu opravdovou raritou. K dispozici jsou údaje a informace o vyhlášených a aktuálně dostupných dotačních titulech programů podporovaných z tuzemských i zahraničních zdrojů (EU), které mají celoplošný charakter, nebo jsou omezeny na určité území (např. programy, které vyhláší jednotlivé kraje ČR).

Administrativní instituce v ČR - vyhledávač slouží k rychlému nalezení aktuálních kontaktů podle území, názvu nebo kategorie instituce. Aktualizace probíhá jednou ročně.

Statistická data o ČR - internetová prezentace nejrůznějších statistických dat od územní úrovně regionů soudržnosti (NUTS II) až do úrovně okresů (LAU 1, dříve NUTS IV). Ve vyhledávači lze ukazatele volit podle územní úrovně či podle let, zobrazená data se okamžitě překreslují do grafu. Zdrojová data ve formě databáze krajské a okresní statistiky, ze kterých se odvozují ještě další počítané ukazatele, poskytuje Český statistický úřad a jejich aktualizace probíhá jednou za rok.

Zdrojová databáze krajské a okresní statistiky je přebírána od Českého statistického úřadu bez možnosti zásahu do této databáze. Použitím základních ukazatelů z této databáze a jejich kombinací ve výpočtu je možné zobrazit ještě množství tzv. odvozených ukazatelů.

Velké množství ukazatelů, které jsou seskupeny do logických kapitol podle metodiky databáze krajské a okresní statistiky ČSÚ, je sledováno od roku již 1995 v několika územních úrovních (NUTS II, kraj, okres). Skladba těchto ukazatelů se do značné míry nemění. Přesto u některých ukazatelů dochází v průběhu let ke změnám ve sledování nebo dokonce nejsou v některém roce některé ukazatele v databázi uvedeny vůbec.

Kapitoly ukazatelů krajské a okresní statistiky (KROK):

- Území, katastrální výměry
- Osídlení
- Obyvatelstvo
- Organizační struktura
- Zaměstnanost
- Nezaměstnanost
- Pracovní síla a ekonomicky neaktivní obyvatelstvo
- Průmysl
- Zemědělství a lesnictví
- Stavebnictví
- Bytová výstavba
- Cestovní ruch
- Doprava a dopravní síť
- Vodní hospodářství
- Školství
- Kultura a sport
- Zdravotnictví, pracovní neschopnost
- Sociální zabezpečení
- Životní prostředí
- Energetika
- Kriminalita a dopravní nehody
- Sčítání lidu, domů a bytů (k 2. 3. 1991)
- Sčítání lidu, domů a bytů (k 1. 3. 2001)

Dále jsou do databáze zařazeny:

Ekonomické subjekty v ČR - databáze s předem definovanými kategoriemi malých a středních podniků s právní subjektivitou společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Průmyslové zóny v ČR - projekt velkých průmyslových. Jde o cca 160 zón větších než 30 ha, jejichž součástí jsou informace o dopravní a technické infrastruktuře, která je vázána na průmyslovou plochu, dále informace o zdrojové územně-plánovací dokumentaci a popis limitů a střetu zájmů, které se mohou očekávat při realizaci.

Brownfields v ČR - databáze brownfields, tj. pozemků a nemovitostí, které ztratily svou funkci, jsou opuštěné či podvyužité a čekají na renovaci, rekultivaci a ozdravení. Jedná se o plochy a objekty, které jsou v majetku obcí buď zcela či svou převažující částí. Lokality jsou doplněny o zakres na mapě, případně fotografie objektů.

Ubytovací zařízení v ČR - přehledné řazení ubytovacích zařízení podle zvoleného území, kategorie nebo podle typu zařízení.

2 ANALÝZA MOŽNOSTI VYUŽITÍ REGIONÁLNÍHO INFORMAČNÍHO SERVISU PRO ZJIŠŤOVÁNÍ REGIONÁLNÍCH DISPARIT

V této kapitole je na základě soustavy indikátorů, navržených v rámci úkolu WD-55-07-1 (dále „Soustava indikátorů“), zpracován tabulkovým způsobem přehled jejich zdrojového zabezpečení ve vztahu k Regionálnímu informačnímu servisu (resp. krajské a obecní statistice – KROK - v části statistická data, dále jen RIS).

V rámci popisu zdrojů údajů se pak vyskytují tyto hlavní alternativy provedené analýzy resp. návrhů řešení:

- údaj je v současnosti zařazen do RIS, tj. do jedné z jeho kapitol (viz sloupec „RIS, kapitola“ a uvedení příslušné kapitoly Kx), tj. neplynou zde žádné nové návrhy,
- údaj je k dispozici, je znám jeho zdroj (např. ČSÚ), ale není součástí RIS a je tedy navrženo jeho zařazení do RIS, vč. určité kapitoly (viz sloupec „Návrh pro RIS, kapitola“ a uvedení příslušné kapitoly Kx),
- údaj je k dispozici, je znám jeho zdroj (např. ČSÚ), ale není součástí RIS a je tedy navrženo jeho zařazení do RIS, vč. určité kapitoly (viz sloupec „Návrh pro RIS, kapitola“, ale je navrženo v rámci RIS i vytvoření nové kapitoly NKx),
- údaj je zjišťován na základě výpočtu z indikátoru RIS a z jiných zdrojů (ve sloupci „Ostatní“ je uveden vzorec výpočtu resp. příslušný zdroj indikátoru a ve sloupci „Návrh pro RIS“ je uvedena kapitola RIS, kde by měl být indikátor zařazen),
- ve všech případech je pak i uvedeno, z jakého územního hlediska je pro Soustavu indikátorů“ potřebné jeho sledování (viz sloupec NUTS).

Začlenění indikátorů sociální, ekonomické a územní sféry do RIS je uvedeno v tabulkách 1,2 a 3 v příloze 1.

3 SHRNUTÍ MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ RIS PRO POTŘEBY SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH DISPARIT

Na základě analýzy zabezpečení potřeb indikátorů pro sledování a hodnocení regionálních disparit údajů z RIS lze shrnout, že RIS svými indikátory pokrývá cca jednu třetinu potřeb indikátorů pro sledování a hodnocení regionálních disparit. Převážnou část indikátorů je pak vhodné převzít do RIS z jiných databází, resp. propočíst na základě údajů RIS a údajů z jiných databází.

Bližší charakteristika využití resp. Potřeby doplnění RIS prostřednictvím jednotlivých kapitol je provedena v tab. 3.1.

Tabulka 3.1: Rozsah využití indikátorů RIS pro potřeby sledování a hodnocení regionálních disparit

Kapitola RIS	Stávající počet indikátorů RIS, využitelných pro systém disparit	Návrh nových indikátorů pro systém disparit k začlenění do RIS	Indikátory celkem
K1	3	5	8
K2	4	0	4
K3	6	6	12
K4	0	9	9
K5	0	13	13
K6	4	6	10
K7	1	1	2
K8	0	0	0
K9	0	0	0
K10	0	0	0
K11	0	0	0
K12	0	0	0
K13	2	11	13
K14	0	2	2
K15	4	0	4
K16	3	0	3
K17	8	1	9
K18	0	0	0
K19	5	11	16

K20	0	5	5
K21	3	0	3
K22	0	2	2
K23	0	0	0
K24	0	0	0
K25	0	0	0
K26	0	0	0
K27	0	0	0
K28	0	0	0
NK1	X	9	9
NK2	X	20	20
NK3	X	17	17
NK4	X	3	3
Indikátory celkem	43	121	164

Pramen: Vlastní zpracování

Poznámka: Názvy kapitol – viz tab. 2.3

I když se jeví využití RIS pro potřeby měření a hodnocení regionálních disparit relativně malé, podle deklarovaných charakteristik RIS je tento systém pro sledování regionálních disparit zdroj významný a natolik pružný, že umožňuje, aby byl doplněn o navrhované indikátory.

Kromě vlastního návrhu pro zařazení nových indikátorů do příslušných kapitol stávající struktury RIS resp. KROK, byly navrženy čtyři nové kapitoly, jejichž věcný obsah není vhodné zařadit do stávajících kapitol a je proto navrženo zřízení samostatných nových kapitol (viz kapitoly NK1 až NK4).

ZÁVĚR

Výzkumný úkol WD-55-07-1 Regionální disparity v územním rozvoji České republiky, postihuje celou oblast problematiky regionálních disparit, tj. teorii a metodologii disparit, jejich klasifikaci, zásady sledování a hodnocení, integraci informací o disparitách, metody jejich hodnocení cestou souhrnných indikátorů a modelových regionů apod. Uplatnění metod pro měření a hodnocení regionálních disparit vyžaduje zajištění potřebných údajů za jednotlivé indikátory v příslušném územním průřezu a z hlediska časových řad.

Systém indikátorů pro potřeby měření a hodnocení regionálních disparit je v rozhodující míře založen na existujících objektivních indikátorech, které jsou získávány z různých statistických zdrojů, ale tyto potřebné údaje nejsou zahrnuty do jednoho uceleného, pro potřeby regionálních disparit vhodného, systému. Nicméně by nebylo účelné zcela nový systém vytvářet, protože na problematiku regionálních informací je již zaměřen Regionální informační servis.

Cílem řešení této studie proto bylo ověření možností využití údajů Regionálního informačního servisu pro potřeby měření a hodnocení regionálních disparit a navržení jeho doplnění o indikátory, které by umožnily plně informačně zabezpečit způsoby sledování a hodnocení regionálních disparit.

Pro dekompozici systému sledování a hodnocení regionálních disparit ve výzkumném úkolu bylo zvoleno kritérium věcné podstaty. Pro systém sledování a hodnocení regionálních disparit v České republice, pak byly definovány tři sféry disparit – sociální, ekonomická a územní a ty jsou dekomponovány až do úrovně primárních a sekundárních indikátorů.

Z pohledu možnosti využití Regionálního informačního servisu pro regionální disparity lze konstatovat, že zvolená strukturalizace Regionálního informačního servisu na kapitoly sice neodpovídá věcné dekompozici regionálních disparit (např. některé kapitoly RIS nejsou pro regionální disparity využitelné), nicméně pro využitelnost RIS pro potřeby regionálních disparit toto není podstatné.

Studie ukázala, že RIS je deklarován jako otevřený systém, který je schopný pružného a plynulého růstu jak co do obsahu, tak i technologického rozvoje.

Konkrétní porovnání informačních potřeb regionálních disparit na úrovni jednotlivých indikátorů ukázalo, že RIS ve svém stávajícím složení indikátorů je schopen přímo zabezpečit cca třetinu řešiteli výzkumného úkolu WD-55-07-1 navrhovaných indikátorů pro měření a hodnocení regionálních disparit. Další část údajů lze do RIS doplnit z jiných informačních zdrojů a pouze malá část indikátorů regionálních disparit zůstává nepokryta zdroji.

Z pohledu jednotlivých kapitol RIS je pro potřeby regionálních disparit využitelných 11 kapitol a z pohledu regionálních disparit se jeví potřebné doplnění 12 kapitol o další indikátory, přičemž dále se doporučuje založit nové kapitoly RIS.

Ukazuje se, že pro sledování regionálních disparit je potřebné do RIS doplnit nejvíce nezahrnutých údajů z problematiky ekonomických podmínek a výkonnosti regionů resp. z dalších oblastí. Proto je v návrhu na doplnění RIS navrženo vytvoření čtyř nových kapitol.

Celkově tak lze konstatovat, že RIS je využitelný pro potřeby sledování a hodnocení regionálních disparit za podmínek jeho doplnění indikátory. Pro další rozvoj RIS by pak bylo

možno uvažovat i se začleněním některých metod pro hodnocení regionálních disparit, které byly navrženy v rámci výzkumného úkolu WD-55-07-1.

LITERATURA

Centrum pro regionální rozvoj České republiky [on-line] in:
<http://www.crr.cz/cs/regiony/regionalni-informacni-servisy-ris/>

ČSÚ: *Krajské ročenky*. [on-line] in: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/krajske_rocenky.

ČSÚ: *Regiony, města, obce*. [on-line] in: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_mesta_obce_souhrn.

ČSÚ: *Veřejná databáze ČSÚ*. [on-line] in: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>.

KUTSCHERAUER, A. A KOL. *Nástroje, indikátory a metody pro sledování a hodnocení regionálních disparit*. Průběžná výzkumná zpráva úkolu WD-55-07-1 Regionální disparity v územním rozvoji České republiky – jejich vznik, identifikace a eliminace. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2009.

RIS: *Statistická data*. [on-line] in:
[http://www.risy.cz/index.php?pid=508&language=CZ&kraj=.](http://www.risy.cz/index.php?pid=508&language=CZ&kraj=)

PŘÍLOHA

Příloha 1: Začlenění indikátorů pro sledování regionálních disparit do RIS

Poznámka: Plné označení jednotlivých kapitol a další zkratky jsou uvedeny v legendě pod tabulkou 3.

Tabulka 1: Začlenění indikátorů sociální sféry

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ								
Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů			
					RIS, kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola
Sociální sféra	Obyvatelstvo	Věková struktura	S1	Index stáří	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K3
			S2	Průměrný věk	K3	-	ČR,RS,R,O	-
		Zdravotní stav	S3	Naděje dožití při narození (muži)	K3	-	ČR,RS,R,O	-
			S4	Naděje dožití při narození (ženy)	K3	-	ČR,RS,R,O	-
			S5	Průměrné procento pracovní neschopnosti	K17	-	ČR,RS,R,O	-
			S6	Průměrná délka jedné pracovní neschopnosti	K17	-	ČR,RS,R,O	-
			S7	Incidence novotvarů celkem na 100 tis. obyv. (světový standard)	-	MZ, UZIS-NOR	ČR, R	K17
		Vzdělání	S8	Podíl obyvatel s úplným středním vzděláním z počtu obyvatel ve věku 15 let a starších (v %)	-	ČSÚ	ČR, R	K22
			S9	Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním z počtu obyvatel ve věku 15 let a starších (v %)	-	ČSÚ	ČR, R	K22
		Životní úroveň	S10	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	-	ČSÚ	ČR, RS, R	NK1
			S11	Vybavenost bytových domácností automobilem	-	ČSÚ	ČR, R	NK1
			S12	Vybavenost domácností osobním počítačem	-	ČSÚ,	ČR, R	NK1
			S13	Vybavenost bytových domácností pevným i mobilním telefonem	-	ČSÚ	ČR, R	NK1

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ								
Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů			
					RIS, kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola
Sociální vybavenost		Migrace	S14	Přírůstek stěhováním na 1000 obyv. středního stavu	K3	-	ČR,RS,R,O	-
		Zdravotnictví	S15	Počet lékařů na 10 tis. obyvatel	K17	-	ČR,RS,R,O	-
			S16	Počet samostatných ordinací praktických lékařů pro dospělé na 10 tis. obyvatel	K17	-	ČR,RS,R,O	-
			S17	Počet samostatných ordinací praktických lékařů pro děti na 10 tis. obyvatel	K17	-	ČR,RS,R,O	-
			S18	Počet samostatných stomatolog. ordinací pro dospělé na 10 tis. obyvatel	K17	-	ČR,RS,R,O	-
			S19	Počet lůžek v nemocnicích na 10 tis. obyvatel	K17	-	ČR,RS,R,O	-
		Školství	S20	Počet zapsaných dětí v mateřských školách na 1 třídu	K15	-	ČR,RS,R,O	-
			S21	Počet žáků na v základních školách na 1 třídu	K15	-	ČR,RS,R,O	-
			S22	Počet žáků v gymnáziích na 1 třídu (denní studium)	K15	-	ČR,RS,R,O	-
			S23	Počet žáků ve střed. odborných školách na 1 třídu (denní studium)	K15	-	ČR,RS,R,O	-
			S24	Počet studujících na vysokých školách v ČR celkem (prezenční, kombin. a distanční forma studia)	-	ČSÚ	ČR,R,	NK4
			S25	Počet studujících na vysokých školách v kraji	-	ČSÚ	ČR,R	NK4
			S26	Podíl studujících na vysokých školách v kraji z celkového počtu studujících na vysokých školách v ČR (v %)	-	S25/S24	R	NK4
		Sociální služby	S27	Počet míst v zařízeních sociální péče na 10 tis. obyv.	K17	-	ČR,RS,R,O	-
		Uit u t	S28	Počet veřejných knihoven	K16	-	ČR,RS,R,O	-

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ									
Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů				
					RIS, kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola	
				s pobočkami na 10 tis. obyv.					
			S29	Počet středisek pro volný čas dětí a mládeže na 10 tis. obyv.	K16	-	ČR,RS,R,O	-	
		Sport	S30	Počet sportovních zařízení celkem na 10 tis. obyv.	K16	-	ČR,RS,R,O	-	
		Bydlení	S31	Počet cenзовých domácností na 1 trvale obydlený byt	-	ČSÚ	ČR, R	NK1	
			S32	Počet osob v trvale obydlených bytech na 1 obytnou místnost	-	ČSÚ	ČR, R, O	NK1	
			S33	Obytná plocha na 1 osobu v m ²	-	ČSÚ	ČR, R, O	NK1	
		Sociální patologie	Ohrožení chudobou	S34	Podíl domácností s čistými měsíčními příjmy pod hranicí životního minima	-	ČSÚ	ČR, R	NK1
				S35	Míra ohrožení chudobou – míra chudoby	-	ČSÚ	ČR	NK1
			Kriminalita	S36	Počet zjištěných trestných činů na 1000 obyvatel	K21	-	ČR,RS,R,O	-
	Nehodovost		S37	Počet dopravních nehod na 1000 obyvatel	K21	-	ČR,RS,R,O	-	
			S38	Počet dopravních nehod na 1 km silnic	K21	-	ČR,RS,R,O	-	

Pramen: Vlastní zpracování

Tabulka 2: Začlenění indikátorů ekonomické sféry

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ								
Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů			
					RIS, Kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola
Ekonomická sféra	Ekonomický potenciál	Výkonnost ekonomiky	E1	Počet obyvatel celkem	K3	-	ČR,RS,R,O	-
			E2	Hrubý domácí produkt (HDP)	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	NK2
			E3	Tempo růstu HDP (v %)	-	E2(R)/E2(R-1)	ČR,RS,R,O	NK2
			E4	Podíl HDP kraje na HDP ČR	-	E2 _R /E2 _{ČR}	ČR,RS,R	NK2
			E5	Hrubá přidaná hodnota	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	NK2
			E6	Podíl hrubé přidané hodnoty kraje na přidané hodnotě ČR	-	E5 _R /E5 _{ČR}	ČR,RS,R	NK2
			E7	Daňové příjmy obcí a krajů	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	NK2
		Produktivita	E8	HDP na jednoho obyvatele	-	E2/E1	ČR,RS,R,O	NK2
			E9	Produktivita práce (HDP/zaměstnaná osoba)	-	E2/E63	ČR,RS,R,O	NK2
			E10	Hrubá přidaná hodnota na jednu zaměstnanou osobu	-	E5/E63	ČR,RS,R,O	NK2
			E11	Tempo růstu produktivity práce (v %)	-	E9 _t /E9 _{t-1}	ČR,RS,R,O	NK2
			E12	Náklady práce celkem	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	NK2
			E13	Jednotkové náklady práce	-	E12/E63	ČR,RS,R,O	NK2
			E14	Tempo růstu jednotkových nákladů práce (v %)	-	E13 _t /E13 _{t-1}	ČR,RS,R,O	NK2
		Vnější vztahy	E15	Vývoz jednotlivých krajů ČR do EU a vybraných zemí	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK2
			E16	Podíl exportu na HDP regionu	-	E15/E2	ČR,RS,R	NK2
			E17	Objem exportu regionu podle odvětví	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK2
			E18	Podíl exportu jednotlivých odvětví na exportu regionu	-	E17/E15	ČR,RS,R	NK2
			E19	Podíl exportu regionu na exportu ČR	-	E15 _R /E15 _{ČR}	ČR,RS,R	NK2
			E20	Objem exportu na jednoho obyvatele	-	E17/E1	ČR,RS,R	NK2

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ

Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů			
					RIS, Kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola
		Odvětvová struktura	E21	Struktura hrubé přidané hodnoty podle odvětví (kraj)	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK2
			E22	Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem	-	ČSÚ	ČR,RS,R	K4
			E23	Ekonomické subjekty dle skupin odvětví NACE (OKEČ)	-	ČSÚ	ČR,RS,R	K4
			E24	Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců (0-24 zaměstnanců)	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K4
			E25	Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců (25 a více zaměstnanců)	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K4
			E26	Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců (25 a více zaměstnanců) na 1000 obyvatel	-	E25/E1	ČR,RS,R,O	K4
			E27	Počet soukromých podnikatelů	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K4
			E28	Počet malých a středních podniků do 250 zaměstnanců	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K4
			E29	Registrované subjekty podle počtu zaměstnanců – nad 1000 zaměstnanců	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K4
			E30	Počet soukromých podniků a korporací pod zahraniční kontrolou	-	ČSÚ	ČR,RS,R	K4
	Rozvojový potenciál	Věda a výzkum	E31	Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK3
			E32	Výdaje na výzkum a vývoj na 1 obyvatele	-	E31/E1	ČR,RS,R	NK3
			E33	Výdaje na vědu a výzkum v krajích v ČR podle vědních oblastí	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK3
			E34	Výdaje na výzkum a vývoj (v % HDP)	-	E31/E2	ČR,RS,R	NK3
			E35	Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji podle krajů	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK3
			E36	Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji na 1000 obyvatel	-	E35/E1	ČR,RS,R	NK3

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ

Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů				
					RIS, Kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola	
			E37	Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji na 1000 zaměstnanců v kraji	-	E35/E63	ČR,RS,R	NK3	
			E38	Podíl inovujících podniků	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK3	
			E39	Výdaje na výzkum a vývoj na jednu zaměstnanou osobu	-	E34/E63	ČR,RS,R	NK3	
		Zahraniční kapitál	E40	Objem přímých zahraničních investic v kraji	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK3	
			E41	Podíl kraje na celkových přímých zahraničních investicích v ČR	-	E40 _R /E40 _{ČR}	ČR,RS,R	NK3	
			E42	Objem přímých zahraničních investic v kraji dle skupin odvětví NACE	-	ČNB	ČR,RS,R	NK3	
			E43	Objem přímých zahraničních investic na jednoho obyvatele	-	E40/E1	ČR,RS,R	NK3	
			E44	Podíl přímých zahraničních investic na tvorbě hrubého fixního kapitálu	-	E40/E45	ČR,RS,R	NK3	
		Investice	E45	Tvorba hrubého fixního kapitálu v krajích ČR	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK3	
			E46	Tvorba hrubého fixního kapitálu v kraji na jednoho obyvatele	-	E45/E1	ČR,RS,R	NK3	
			E47	Struktura hrubé přidané hodnoty podle odvětví OKEČ (NACE)	-	ČSÚ	ČR,RS,R	NK3	
		Lidský potenciál	Aktivní obyvatelstvo	E48	Obyvatelstvo podle základních věkových skupin věkové skupiny 0 - 14, 15 - 64, 65 a více let	K3	-	ČR,RS,R,O	-
				E49	Podíl obyvatelstva věkových skupin na obyvatelstvu kraje	-	E48/E1	ČR,RS,R,O	K3
				E50	Zaměstnaní v NH podle vzdělání (základní, střední, vysokoškolské)	K7	-	ČR,RS,R,O	-
			Zaměstnanost	E51	Zaměstnanost v podnicích pod zahraniční kontrolou	-	Nezjištěno	ČR,RS,R	K5

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ

Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů			
					RIS, Kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola
			E52	Podíl zaměstnanosti v podnicích pod zahraniční kontrolou na zaměstnanosti v kraji	-	E51/E63	ČR,RS,R	K5
			E53	Podíl zaměstnanců v podnicích do 25 zaměstnanců na celkové zaměstnanosti v kraji	-	E24/E63	ČR,RS,R	K5
			E54	Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem (soukromí podnikatelé)	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K5
			E55	Počet soukromých podnikatelů na 1000 obyvatel	-	E54/E1	ČR,RS,R,O	K5
			E56	Ekonomické subjekty dle počtu zaměstnanců (25 a více)	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K5
			E57	Počet podniků s 25 a více zaměstnanci na 1000 obyvatel	-	E56/E1	ČR,RS,R,O	K5
			E58	Počet podniků pod zahraniční kontrolou s 250 a více zaměstnanci na 1000 obyvatel	-	Nezjištěno	ČR,RS,R	K5
			E59	Podíl zaměstnanosti v primární sféře NH (odvětví A až B)	-	propoččet z E62	ČR,RS,R	K5
			E60	Podíl zaměstnanosti v sekundární sféře NH (odvětví C až F)	-	propoččet z E62	ČR,RS,R	K5
			E61	Podíl zaměstnanosti v terciární sféře NH (odvětví G až U)	-	propoččet z E62	ČR,RS,R	K5
			E62	Zaměstnaní v HN podle odvětví NACE	-	ČSÚ	ČR,RS,R	K5
			E63	Průměrný evidenční počet zaměstnanců	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K7
		Nezaměstnanost	E64	Nezaměstnanost podle obcí s rozšířenou působností (za kraj)	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K6
			E65	Míra nezaměstnanosti	K6	-	ČR,RS,R,O	-

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ

Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů			
					RIS, Kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola
			E66	Míra registrované nezaměstnanosti (delší než 12 měsíců)	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K6
			E67	Volná pracovní místa	K6	-	ČR,RS,R,O	-
			E68	Neumístění uchazeči o zaměstnání	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K6
			E69	Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	-	E68/E67	ČR,RS,R,O	K6
			E70	Neumístění uchazeči o zaměstnání podle věku	K6	-	ČR,RS,R,O	-
			E71	Neumístění uchazeči o zaměstnání podle vzdělání	K6	-	ČR,RS,R,O	-
			E72	Podíl neumístěných uchazečů o zaměstnání podle věku na nezaměstnanosti	-	E70/E64	ČR,RS,R,O	K6
			E73	Podíl neumístěných uchazečů o zaměstnání podle vzdělání na nezaměstnanosti	-	E71/E64	ČR,RS,R,O	K6
		Mobilita	E74	Cizinci (podle okresů - kraj)	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K3
			E75	Vystěhovalí do ciziny podle státního občanství	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K3
			E76	Přistěhovalí	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K3
			E77	Vystěhovalí	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K3
			E78	Vyjíždějící do zaměstnání podle cíle dojížděky	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K5

Pramen: Vlastní zpracování

Tabulka 3: Začlenění indikátorů územní sféry

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ								
Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů			
					RIS, Kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola
Územní sféra	Struktura regionu	Podíl měst. Ob.	U1	Podíl městského obyvatelstva	K2	-	ČR,RS,R,O	-
		Rozloha obce	U2	Průměrná rozloha obce ha	K2	-	ČR,RS,R,O	-
		Hustota obyv.	U3	Počet obyvatel na 1 km ²	K2	-	ČR,RS,R,O	-
		Nadmořská výška	U4	Průměrná nadmořská výška m	K1	-	ČR,RS,R,O	-
		Výšková členitost	U5	Výšková členitost (rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším bodem)	K1	-	ČR,RS,R,O	-
		Zastavěné plochy	U6	Podíl zastavěných ploch %	-	K1/ČSÚ	ČR,RS,R,O	K1
			U7	Hustota obyvatel na 1 ha zastavěné plochy	K2	-	ČR,RS,R,O	-
		Podíl z. půdy	U8	Podíl zem. půdy v kraji %	-	K1/ČSÚ	ČR,RS,R	K1
		Podíl I. půdy	U9	Podíl lesní půdy v kraji %	-	K1/ČSÚ	ČR,RS,R	K1
		Podíl lesů	U10	Výměra lesů v m ² na 1 obyvatele	K1	-	ČR,RS,R	-
		Klimatické poměry	U11	Průměrná roční teplota °C	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K1
			U12	Roční množství srážek	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K1
	Dopravní infrastruktura	Pozemní komunik.	U13	Celková délka silnic a dálnic na 100 km ²	K13	-	ČR,RS,R,O	-
			U14	Hustota dálnic km/100km ²	K13	-	ČR,RS,R	-
		Železniční doprava	U15	Provozní délka tratí km	-	Ročenka dopravy	ČR,RS,R,O	K13
			U16	Hustota železničních tratí (km/km ²)	-	ČSÚ, RIS	ČR,RS,R	K13
			U17	Podíl obcí s železniční stanicí nebo zastávkou % z počtu	-	SŽDC + ČSÚ,	ČR,RS,R,O	K13

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ

Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů			
					RIS, Kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola
				obcí		RIS		
			U18	Počet kontejnerových překladišť	-	SŽDC	ČR,RS,R	K13
		Letecká doprava	U19	Počet veřejných letišť z celkového počtu letišť pro mezinárodní přepravu	-	ÚCL	ČR,RS,R	K13
	Dopravní obsluha	Integrované dopravní systémy	U20	Počet měst a obcí zapojených v integrovaných dopravních systémech hromadné dopravy	-	Jednotlivé IDS v krajích	ČR,RS,R,O	K13
			U21	Rozloha území pokrytého IDS:	-	Jednotlivé IDS	ČR,RS,R,O	K13
			U22	Podíl území IDS na území kraje %	-	Jednotl. IDS ČSÚ, RIS	ČR,RS,R	K13
			U23	Počet obyvatel cestujících veřejnou dopravou na 1 km ²	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K13
			U24	Hustota cestujících veřejnou dopravou os./km ²	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K13
			U25	Počet osob na 1 osobní automobil	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K13
	Technická infrastruktura	Vodní hospodářství	U26	Podíl obyvatel zásob. vodou z veř. vodovodů	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K14
			U27	Podíl obyvatel napojených na kan. s ČOV	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K14
		Elektrická energie	U28	Délka přenosové sítě el. (vedení 400 kV, 220 kV a vybraná vedení 110 kV) km	-	ČEPS	ČR,RS,R,O	K20
			U29	Hustota přenosových sítí km/km ²	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K20
			U30	Délka distribučních tras km	-	ČEZ a EON	ČR,RS,R,O	K20
			U31	Hustota distribučních tras	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K20
		Zásob. Plynem	U32	Podíl plynofikovaných obcí	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K20
	Životní prostředí	Ovzduší	U33	Produkce emisí SO ₂	K19	-	ČR,RS,R,O	-
U34			Produkce emisí SO ₂ / km ²	K19	-	ČR,RS,R,O	-	

SOUSTAVA INDIKÁTORŮ									
Sféra disparit	Problémový celek	Deskriptor	Indikátor		Zdroje údajů				
					RIS, Kapitola	Ostatní (mimo RIS)	NUTS	Návrh pro RIS, kapitola	
			U35	Podíl regionu na produkci emisí SO ₂	-	U33 _R /U33 _{ČR}	ČR,RS,R,O	K19	
			U36	Měrné emise CO	K19	-	ČR,RS,R,O	-	
			U37	Měrné emise CO ₂	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K19	
			U38	Měrné emise tuhých znečišťujících látek	K19	-	ČR,RS,R,O	-	
			U39	Měrné emise NO _x	K19	-	ČR,RS,R,O	-	
			U40	Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší	-	MŽP kvalita ovzduší	ČR,RS,R,O	K19	
		Odpady	U41	Měrná produkce komunálního odpadu	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K19	
			U42	Odpady průmyslové podle sídla podniku a vybraného způsobu nakládání	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K19	
			U43	Měrná produkce průmyslových odpadů	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K19	
			U44	Podíl spalování na likvidaci odpadů v regionu	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K19	
			U45	Podíl recyklace na likvidaci odpadů v regionu	-	ČSÚ	ČR,RS,R,O	K19	
			U46	Rozloha brownfieldů	-	nezjištěno	ČR,RS,R,O	K1	
		Charakter přírody	Příroda a biodiverzita	U47	Podíl velkoplošných chráněných území z celkové plochy regionu	-	K19/K1	ČR,RS,R	K19
				U48	Podíl zalesněné plochy z území kraje	-	K1/K1	ČR,RS,R	K19
				U49	Délky toků zařazené do tříd čistoty 4 a 5 (km)	-	Povodí	ČR,RS,R,O	K19

Pramen: Vlastní zpracování

LEGENDA k tabulkám 2.1, 2.2, 2.3:

a) Označení kapitol (částí) RIS:

- K1 Území, katastrální výměry
- K2 Osídlení
- K3 Obyvatelstvo
- K4 Organizační struktura
- K5 Zaměstnanost

- K6 Nezaměstnanost
- K7 Pracovní síla a ekonomicky neaktivní obyvatelstvo
- K8 Průmysl
- K9 Zemědělství a lesnictví
- K10 Stavebnictví
- K11 Bytová výstavba
- K12 Cestovní ruch
- K13 Doprava a dopravní síť
- K14 Vodní hospodářství
- K15 Školství
- K16 Kultura a sport
- K17 Zdravotnictví, pracovní neschopnost
- K18 Sociální zabezpečení
- K19 Životní prostředí
- K20 Energetika
- K21 Kriminalita a dopravní nehody
- K22 Sčítání lidu, domů a bytů v 2. 3. 1991
- K23 Sčítání lidu domů a bytů k 1. 3. 2001
- K24 Ekonomické subjekty v ČR
- K25 Průmyslové zóny v ČR
- K26 Brownfields v ČR
- K27 Rozvojové plochy
- K28 Ubytovací zařízení v ČR

Nové kapitoly navržené k vytvoření v rámci RIS

- NK1 Životní úroveň
- NK2 Výkonnost regionu
- NK3 Ekonomické podmínky (investice a inovace)
- NK4 Sčítání lidu, domů a bytů 2011

b) OZNAČENÍ ZDROJŮ ÚDAJŮ V TABULKÁCH:

RIS, kapitola ... údaj je zařazen do RIS dle uvedené kapitoly

Ostatní (mimo RIS) ... zdroje údajů nejsou součástí RIS (resp. část údajů pro stanovení indikátoru není součástí RIS)

NUTS ... návrh sledování indikátoru za příslušné území: ČR = celá republika, RS = regiony soudržnosti (NUTS II), R = vyšší územní samosprávné celky (samosprávné kraje), O = okresy

Návrh pro RIS, kapitola ... návrh, kde by do struktury kapitol RIS měl být zařazen příslušný indikátor (**K1 až K28** ... stávající kapitoly RIS, **NK1 až NK3** ... návrh na vytvoření nových kapitol RIS)

c) POZNÁMKY:

- R ... Údaj za region
- ČR ... Údaj za ČR
- r ... údaj za daný rok
- r-1 ... údaj za předcházející rok